

ТРЕНИРОВЪЧНИ ТЕСТОВЕ ЗА ДЪРЖАВНИЯ ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ

Забележка: Тестовите може да се решават през цялата година по преценка на учителя, тъй като задачите в тях проверяват знания и умения, които са усвоявани през първия и втория гимназиален етап.

ТЕСТ 1

1. В кой от редовете е допусната правописна грешка?

- А) желязо, желязна, железни
- Б) видение, видял, видели
- В) изпях, изпята, изпяти
- Г) спрях, спряхме, спряна

2. В кой ред всички думи са написани правилно?

- А) единствено, жизнено, преданно
- Б) безценно, свещено, съкровенно
- В) постепенно, естествено, фино
- Г) странно, тържествено, искрено

3. В коя от подчертаните думи НЕ е допусната правописна грешка?

Човешката фигура (А) е основен модел за статуйте (Б) на боговете. В древните текстове са описани точните размери и пропорций (В), които задалжително (Г) се спазват.

4. В кое от изреченията НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Поклонниците се нижат нагоре като мравки и често на разпоредителите се налага да спират тълпите от хора и да вдвояват ред.
- Б) От руйните на храма били вземани статуи за украса на дворци, а местните селяни използвали камъка за строежи по селата.
- В) Пътуването с боен индийски джип едва ли може да се определи като комфортно, защото всяка неравност по пътя истрелва главите ни в металния таван.
- Г) Троловете са свръхестественни огромни каменни същества с очи от диаманти и се смята, че обикновено са враждебно настроени към хората.

5. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Най-ранните заселници по островите в южната част на Тихия Океан са полинезийците.
- Б) Австралия и Нова Зеландия започват да се колонизират от Европейците в края на 18. век.
- В) Стратегическото положение прави Обединените Арабски Емирства важен пункт за транспорта на петрол.
- Г) Водата на Червено море е кристално чиста, защото в него не се влива нито една река.

6. В коя от подчертаните думи е допусната граматична грешка?

По петима участници (А) могат да се класират за всеки от трите кръга (Б) на играта, като онзи, за който (В) публиката гласува в последния кръг, е крайният (Г) победител.

7. В кое от изреченията НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Истината е, че Ана никога не е ходела по заведения със съмнителна репутация.
- Б) Ако прадедите ни бяха правели географски открития, днес щяхме да сме по-суетни.
- В) Древните скандинавци мислели, че троловете са враждебно настроени към хората.
- Г) Ако хората биха могли да пътуват във времето, щяха да знаят много повече.

8. В кое от изреченията е допусната граматична грешка?

- А) Държавните служители и куриерите използвали императорската поща, пътувайки на държавни разноски.
- Б) Цезар, на чийто бързи коне се възхищавали съвременниците му, веднъж пропътувал разстояние от около 1200 км за 8 дни.
- В) В случай на коработрушение жителите по крайбрежието имали правото да приберат изплувалия на брега товар.
- Г) Някои рибари даже палели лъжливи сигнални огньове, за да примамят капитаните на корабите.

9. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Ако, разбира се, пътешественикът искал да стигне бързо до крайната си цел, наемал само кон.
- Б) Заможните римляни наемали каляска с четири колела, наречена карпентум, и вземали няколко роби, които да ги съпровождат.
- В) За да избягат от стреса на градския живот повечето състоятелни римски граждани, пътешествали до извънградските си имения.
- Г) Предпочитани били места, изобилстващи от минерални извори, където се изграждали терми.

10. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) С изобретяването и въвеждането на триточковия предпазен колан инженерът на „Волво“ Нилс Болин е може би човекът, спасил живота на най-много хора по света.
- Б) Предпазният колан получава световно признание, след като Германският патентен регистър признава изобретението на Болин, като едно от осемте най-велики творения в историята на човечеството.
- В) Последните проучвания показват, че само в ЕС за една година, предпазните колани спасяват от смърт приблизително 11 700 души.
- Г) И до ден днешен, има шофьори, които не слагат предпазни колани или ги поставят само, като видят органи на КАТ по пътищата.

11. В кой ред отношението в двойката думи е различно от отношението в другите двойки?

- А) коригиран – поправен
- Б) реален – действителен
- В) имагинерен – въобразяем
- Г) полемичен – тържествен

12. В кой ред думите НЕ са синоними?

- А) отстоявам – защитавам
- Б) базирам се – основавам се
- В) сумирам – събирам
- Г) извинявам се – съжалявам

13. Кой от посочените изрази се използва единствено като фразеологизъм?

- А) сърбят ме ръцете
- Б) вдигам ръце
- В) измивам си ръцете
- Г) потривам ръце

14. В кой ред фразеологичните словосъчетания НЕ са синоними?

- А) слабо място – ахилесова пета
- Б) от край до край – от алфа до омега
- В) черна работа – сизифовски труд
- Г) змия в пазвата – троянски кон

Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 15. до 21. включително).

Ако обичате да преглеждате хороскопа си за новата година или ден за ден, трябва да знаете, че може би четете прогноза не за вашата зодия. Според научния сайт „Лайв сайънс“ през хилядолетната си история зодиакалните знаци са променили местата си и днес изобщо не са тези, каквито са били преди 2000 години. Зодиакалните знаци са определени от позицията на Слънцето спрямо някои съзвездия в деня на раждане на даден човек. Но проблемът е, че тези позиции са били установени преди повече от 2000 години и в наши дни звездите са сменили местата си на нощното небе до такава степен, че знаците се различават с цял месец, разказва в научния сайт Джо Рао, лектор в планетариума „Хейдън“ в Ню Йорк.

Смяната на местата на звездите, а оттам – и на зодиакалните знаци, се дължи на трептенето на оста на Земята, предизвикано от гравитационното привличане, което Луната упражнява върху земния Екватор. Експертът оприличава Земята на пумпал, чиято ос при въртене се клатушка в кръг, като го насочва в различни посоки. Така е и със Земята, а с промяната на позицията ѝ се променя и нашата перспектива за нощното небе. Като пример Рао посочва Полярната звезда, която днес е най-близо до Северния полюс на Земята. Но по времето на изграждането на пирамидите в Египет звездата, която е била в тази позиция, е Тубан от съзвездието Дракон. А след 12 000 години най-близка до Северния полюс ще бъде Вега, най-ярката звезда в съзвездието Лира. Всичко в небето е като поток, така че и в зодиите няма нищо стабилно, допълва експертът.

В статията си астрономът предоставя и времеви график на действителните зодиакални знаци в момента, като посочва, че в списъка на зодиите между Скорпион и Стрелец е имало още една зодия – Змиеносец (от 29 ноември до 17 декември). Тази зодия обаче била премахната от древните вавилонци, защото те искали 12 знака, а не фаталните 13. А това е още един показателен пример какво доверие може да се има на астролозите, които подбират от астрономическите наблюдения онова, което им хареса, пише още Рао в края на статията си.

15. Текстът е:

- А) медиен
- Б) научен
- В) научнопопулярен
- Г) институционален

16. Коя е темата на текста?

- А) Промяната на местата на зодиакалните знаци на звездното небе и последиците от това
- Б) Причините за смяната на местата на зодиакалните знаци, изтъкнати от Джо Рао

В) Относителността на прогнозите на астролозите за хороскопите на хората в наше време

Г) Новината, че между Скорпион и Стрелец има още една зодия, наречена Змиеносец

17. Кое от посочените твърдения е вярно според текста?

А) В наше време Слънцето е променило мястото си спрямо звездите до такава степен, че знаците се различават с цял месец.

Б) При строежа на египетските пирамиди най-близката звезда до Северния полюс е била Полярната звезда.

В) След 12 000 години най-близка до Северния полюс ще бъде най-ярката звезда в съзвездиято Дракон.

Г) Американският експерт Джо Рао смята, че не бива да се предверяваме на астролозите.

18. Кое от посочените твърдения НЕ е вярно според текста?

А) Докато Земята се върти, оста ѝ се насочва в различни посоки.

Б) Планетариумът „Хейдън“ се намира покрайнините на Ню Йорк.

В) Най-ярката звезда в границите на съзвездията Лира е Вега.

Г) Днес е най-близо до Северния полюс се намира Полярната звезда.

19. Кой от изразите НЕ е контекстов синоним на „Джо Рао“?

А) лектор

Б) експерт

В) астроном

Г) астролог

20. Думите *хороскоп*, *ос*, *Екватор* в текста са:

А) омоними

Б) синоними

В) пароними

Г) термини

21. Запишете сбито и кратко (в резюме) основното от съдържанието на текста.

22. За всяко празно място изберете най-уместния от изразите.

Храм-паметникът „Св. Александър Невски“ е издигнат по _____ (А) на руския архитект проф. Александър Померанцев и неговите помощници арх. Александър Смирнов и арх. Александър Яковлев. Решено е да _____ (Б) на най-високото по онова време място в София. Първият проект е _____ (В) на акад. арх. Иван Богомолов, а след _____ (Г) смърт проф. Померанцев изцяло променя проекта.

А) идея, проект, план

Б) бъде, стане, се случи

В) дело, работа, цел

Г) неговата, която, чиято

23. В текста са пропуснати шест запетаи. Поставете ги.

През 1905 г. 26-годишният германски евреин Алберт Айнщайн тогава служител в швейцарското патентно бюро в Берн публикува статия станала по-късно известна като Специална теория на относителността. Айнщайновите наблюдения върху начина по който при определени условия дължините изглеждат скъсени а часовниците изостават са аналогични на ефекта от перспективата в живописата.

ОТГОВОРИ НА ТЕСТОВЕТЕ

Тест 1

№	Отговор	Точки
1	В	1
2	Г	1
3	А	1
4	А	1
5	Г	1
6	В	1
7	В	1
8	Б	1
9	В	1
10	А	1
11	Г	1
12	Г	1
13	Г	1
14	Г	1
15	В	1
16	А	1
17	Г	1
18	Б	1
19	Г	1
20	Г	1
21	Текст	4
22	А) <i>проект</i> , Б) <i>бъде</i> , В) <i>дело</i> , Г) <i>чиято</i>	4
23	През 1905 г. 26-годишният германски евреин Алберт Айнщайн, тогава служител в швейцарското патентно бюро в Берн, публикува статия, станала по-късно известна като Специална теория на относителността. Айнщайновите наблюдения върху начина, по който при определени условия дължините изглеждат скъсени, а часовниците изостават, са аналогични на ефекта от перспективата в живописата.	6